

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

De Driehoek

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: BAO De Driehoek

Datum bezoek : 10 november 2015

In opdracht van : Plein013

Rapporteur: drs. Jeroen Schuitert

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt onderwijsondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de onderwijsondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar onderwijsondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de onderwijsondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de onderwijsondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methodegebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren: *Mw. Ria de Jong (directeur), mw. Brigit Moonen (IB-er), mw. Angela Kusters (onderwijskundig teamleider), mw. Kristan Linskens (consulent Plein013), mw. Lieke van de Wouw (ouder), mw. Manuela Vluggen (ouder).*
- observaties bij enkele lessen: *groep 1-2 werkles, groep 3-4 schrijfles en zelfstandig werken, groep 7-8 tekenles.*
- een teamgesprek - aanwezig waren: *een representatief deel van het team.*

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoeften.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Basisschool De Driehoek is in een nieuw gebouw gehuisvest en samen met de kinderopvang en de BSO wordt een integraal kindcentrum gevormd.

Het opleidingsniveau van de ouders is over het algemeen gevarieerder dan twee jaar geleden. Het aantal hoogopgeleide ouders wordt verhoudingsgewijs minder. Het betreft hier een langzame verschuiving. Meer leerlingen komen uit de directe omgeving en minder ouders kiezen bewust voor het concept van De Driehoek. Er zijn weinig leerlingen met een allochtone achtergrond. De school signaleert hierin wel een toename. Deze leerlingen hebben dan ook een taalachterstand. De spreiding in de niveaus van leren is vergelijkbaar met het landelijke beeld. Algemeen gesproken zijn er in verhouding meer leerlingen met een hoger leerniveau.

De lokalen hebben schuifdeuren die grenzen aan leerpleinen. De afgelopen twee jaar kende de school een terugloop van leerlingen van 256 naar 227. De groepsgrootte is daardoor gemiddeld 25 leerlingen. De verwachting is dat de leerlingaantallen weer zullen stijgen in verband met de geplande nieuwbouw om de school heen. Er zijn 14 lokalen beschikbaar voor momenteel 9 groepen. De school kiest er bewust voor om te werken met heterogeniteit door twee leerjaren te combineren in één groep, waarbij het uitgangspunt is: 'heterogeen waar het kan, homogeen waar het moet'. Elk schooljaar moeten de groepen opnieuw worden samengesteld, waarbij er rekening wordt gehouden met de evenredige verdeling van de aantallen zorgleerlingen in een groep. De school heeft een plusklas voor (hoog)begaafde leerlingen, verzorgd door de onderwijsassistent onder supervisie van de IB-er. De onderwijsassistent is tevens werkzaam op het leerplein ten behoeve van de kinderen in de groepen 3 t/m 6. Zij ondersteunt de leerlingen bij het zelfstandig werken en in groep 3-4 neemt zij groep 3 apart om de leerkracht de gelegenheid te geven met groep 4 te werken. Het schoolteam hanteert het leerstofjaarklassensysteem en zoekt daarbinnen naar mogelijkheden om te differentiëren op instructie, aanbod en tempo. De school wil meer aandacht geven aan het zelf ontdekkend leren van leerlingen. Hiervoor is een nieuwe rekenmethode aangeschaft 'Wizwijs'. Ook is er een teamscholing geweest met betrekking tot 21st Century Skills en het inspelen op verschillende leerstijlen van leerlingen vanuit het model van Meervoudige Intelligentie. Dit is dus in ontwikkeling en er zijn op dit vlak momenteel nog verschillen tussen leerkrachten, zoals bleek tijdens de lesobservaties. De school wil minder het klassikaal leren gebruiken en het team werkt nu ook al meer met coöperatieve werkvormen. Ook hier geldt dat er verschillen tussen leerkrachten zijn.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevroagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☐ meer homogeen
- ☒ vergelijkbaar
- ☐ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van De Driehoek weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

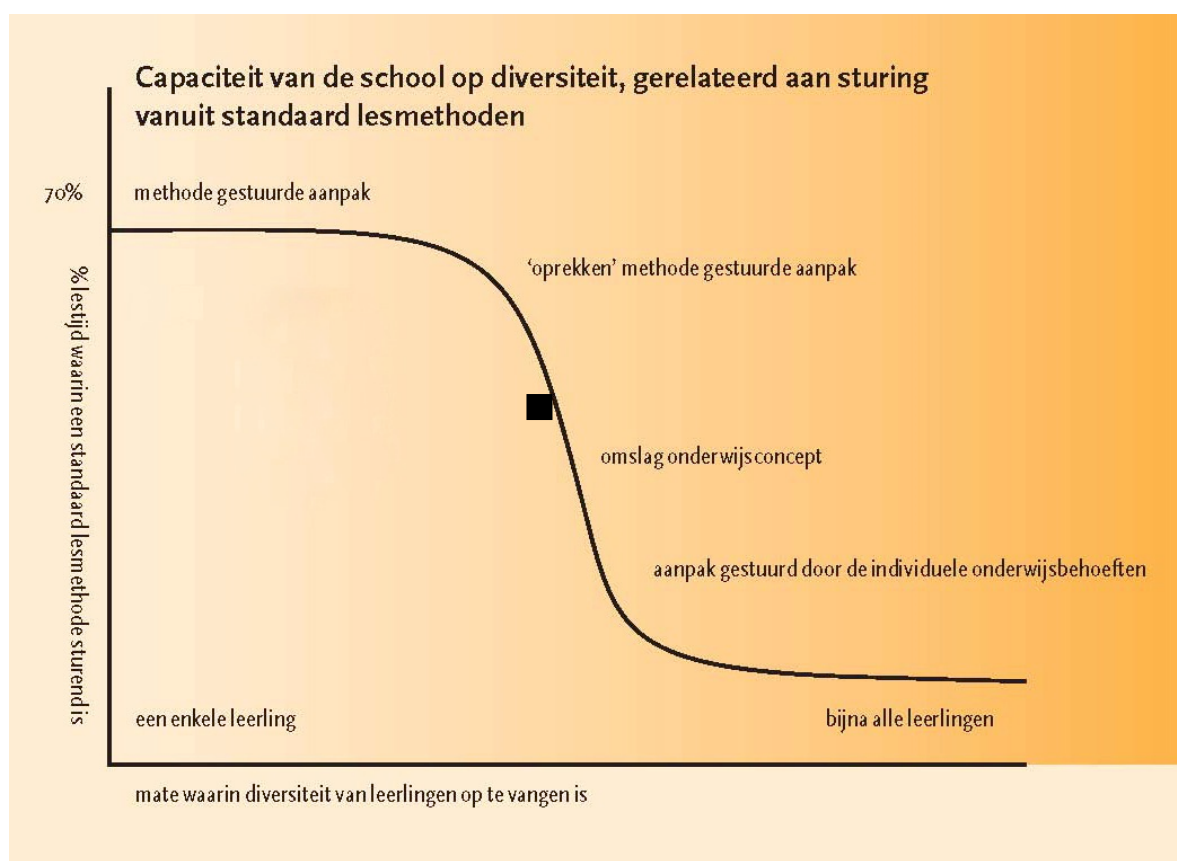
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

De Driehoek bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☐ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☐ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☒ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
 - ☐ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☒ extra 'handen' in de klas, te weten: indien aangekruist toelichten
- ☒ onderwijsmaterialen
- ☒ de ruimtelijke omgeving
- ☐ specialistische expertise
- ☒ contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een smalle ondersteuningsschool

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

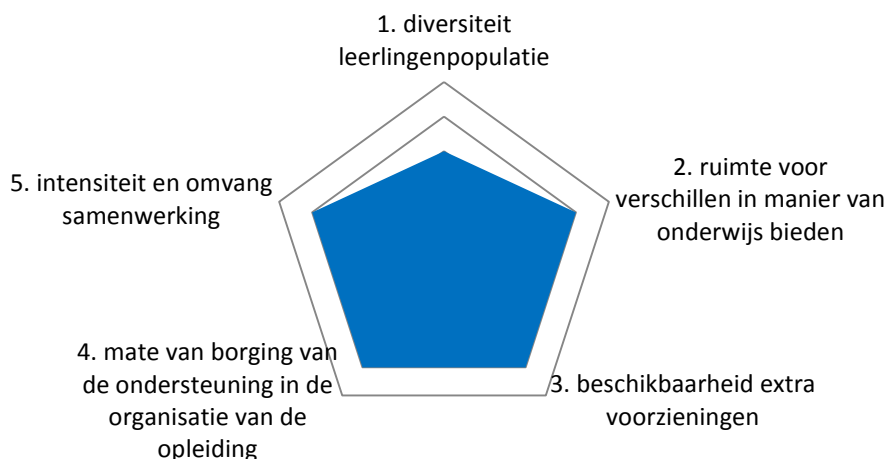
- ☒ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☒ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is De Driehoek te karakteriseren als een **smalle ondersteuningsschool**

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

Het opleidingsniveau van de ouders is over het algemeen gevarieerder dan twee jaar geleden. Het aantal hoog opgeleide ouders wordt verhoudingsgewijs minder. Het betreft hier een langzame verschuiving. Er zijn weinig leerlingen met een allochtone achtergrond. De school signaleert hierin wel een toename. Deze leerlingen hebben dan ook een taalachterstand. De spreiding in de niveaus van leren is vergelijkbaar met het landelijke beeld. Algemeen gesproken zijn er in verhouding meer leerlingen met een hoger leerniveau. Aantal leerlingen met een

leerlingen gewicht $0,3 = 2$ en met een leerlingen gewicht $1,2 = 1$. Daarmee komt het gemiddelde op 1,5%. Landelijk is dit gemiddeld 12,8%. Er wordt in het leertraject van de leerling al veel voorwerk gedaan in de vorm van de groepsplannen. Er is een aanbod voor de plusleerlingen (ook een plusklas) en voor de leerlingen die meer tijd, instructie en herhaling nodig hebben. Bij de samenstelling van de groepen wordt ook gekeken naar de evenredige verdeling van de aantallen zorgleerlingen in een groep.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.

Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

De school wil meer aandacht geven aan het zelf ontdekkend leren van leerlingen. Hiervoor is een nieuwe rekenmethode aangeschaft 'Wizwijs'. Ook is er een teamscholing geweest met betrekking tot 21st Century Skills. Dit is dus in ontwikkeling en er zijn op dit vlak momenteel nog verschillen tussen leerkrachten, zoals bleek tijdens de lesobservaties. De school wil minder het klassikaal leren gebruiken en het team werkt nu ook al meer met coöperatieve werkvormen. Ook hier geldt dat er verschillen tussen leerkrachten zijn. Men is erop gericht de zwakkere leerlingen zo veel mogelijk mee te nemen met het basisniveau. Het maximale uit de leerling halen is eenvoudiger te bereiken voor de plusleerlingen. De leerlijnen zijn de leidraad en de methoden worden daar aanvullend op gebruikt. Het team heeft steeds sterker de behoeften van de leerlingen in beeld, zodat vaker op maat kan worden gewerkt. Vrijere opdrachten komen vooral in beeld in het kader van de 21st Century Skills. Er wordt gebruik gemaakt van Cito met groepsoverzichten en vaardigheidsscores. Zowel de leerkracht als de leerlingen beoordelen. Leerlingen worden d.m.v. de WMK gevraagd naar hun tevredenheid. Er worden kindgesprekken gehouden voor de groepen 5 t/m 8 waarbij er doelen worden gesteld per week in de taakbrief. De bedoeling is om nog vaker de methode los te laten en ruimte voor eigen keuzes voor de leerlingen in te bouwen. Dit is in ontwikkeling en nog een zoekproces.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Binnen de taakbrieven is het goed mogelijk om nog meer keuzemogelijkheden voor de leerlingen te bieden. Het zal motiverend werken als ze daarbij zelf iets mogen bedenken en het geeft de leerlingen weer meer positie in het eigen leerproces. Goed werkende voorbeelden zijn te zien op bijvoorbeeld De Elzen, een montessorischool in Tilburg.

Het team kan zich oriënteren op andere groepeeringsvormen om de groepen op maat samen te stellen. Een voorbeeld van het creëren van dergelijke heterogene groepen is te zien op De Cocon, een basisschool in Tilburg. Daar heeft men ervaring met een combinatie 2 – 3 en combinatie 5 – 7.

Als het schoolteam vast wil blijven houden aan het leerstofjaarklassensysteem, zullen de aanpassingen beperkt blijven tot een zeker aantal leerlingen. Het oprekken van de methodesturing kent een grens binnen dit systeem en dat komt niet ten goede aan het inspelen op de diversiteit binnen de school. De aanwezige kennis van de leerlijnen en de attitude van het team zijn een goede basis om de discussie hierover in het team te starten.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Door de inzet van stagiaires in alle groepen is er veel mogelijkheid voor het ondersteunen van leerlingen. Ook de keuze voor de inzet van een onderwijsassistent komt ten goede aan het idee van extra handen. De school heeft veel alternatieve methoden voor verschillende doelgroepen, zoals voor zwakkere leerlingen en meer begaafde leerlingen. Het nieuwe schoolgebouw met leerpleinen nodigt tot differentiatie uit.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Het is wenselijk dat de schoolleiding het contact met de SBO's intensiveert om zodoende een betere afstemming te realiseren rond de leerlingondersteuning en eventuele (tijds) verwijzing.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

De school maakt gebruik van het Cito-LOVS en SCOL voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. De onderbouw maakt gebruik van het ontwikkelingsvolgmodel van D. Memelink. Esis wordt gebruikt voor de bovenscholse rapportages. Er zijn twee groepsplannen per jaar voor de grote lijnen en beschrijving van de subgroepen, met weekrooster en attendering. Drie maal per jaar zijn er groepsbesprekingen naar aanleiding van de groepsplannen. Ongeveer zes maal per jaar zijn er leerlingenbesprekingen in het zorgteam. Afhankelijk van de vraagstelling kan dit zorgteam samengesteld worden uit SMW, GGD, de orthopedagoog, de pedagogisch manager van de kinderopvang, de leerkracht, de ouders en de JOOB (Jeugd Ouder Opvoed Begeleider). Deze is de schakel vanuit de gemeente tussen onderwijs en zorg. De school werkt met een protocol voor dyslexie (verklaring en behandeling) en gebruikt diagnostische toetsen en extern onderzoek voor dyscalculie. Op bovenscholse niveau is er een protocol voor medische handelingen. De school werkt met een protocol voor dyslexie (verklaring en behandeling) en gebruikt diagnostische toetsen en extern onderzoek voor dyscalculie. Op bovenscholse niveau is er een protocol voor medische handelingen.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Er bestaat een IB-overleg en de contacten tussen de IB-ers onderling zijn goed. Er is overleg tussen de schooldirecteuren en de managers Kindopvang in de context van het realiseren van Kindcentra op alle locaties in Hilvarenbeek. De frequentie van contact met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013 wisselt per school. Soms is er overleg bij een BAO – BAO overgang bij voorkeur op basis van de behoeften van de leerling. Er is overleg met Plein013 in verband met de arrangementen en overleg met de consultant, NT2, Talentexpert en deelname aan verscheidenen netwerken. Er is overleg in het kader van het Kindcentrum met de Kindopvang en BSO betreffende het werkplan. Er is een VO-overleg en de leerkracht van groep 8 verzorgt de warme overdracht. Voorheen was er contact met de SBO's, maar dat is nu veel

minder door het wegvallen van de PAB. De inzet van de consulent richt zich vooral op het zorgteam, de groepsplannen en het meedenken naar aanleiding van observaties. Er zijn geen S(B)O verwijzingen geweest en de school heeft die gelden ingezet voor onder andere dyslexiebehandeling voor leerlingen die 'uitbehandeld' zijn.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De school kan het initiatief nemen om de contacten met het SBO te intensiveren om meer afstemming te realiseren tussen beide onderwijssoorten.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Er is een teamgesprek gevoerd aan de hand van stellingen. Deze zijn bewust ambigu geformuleerd om de discussie op te roepen. Collega's hebben op persoonlijke titel hun mening gegeven en deze uitlatingen hoeven niet automatisch overeen te stemmen met het schoolbeleid. In het volgende overzicht is de weging van de argumenten op basis van consensus door de aanwezige collega's weergegeven.

Rangorde	Team De Driehoek
<div> <div>sterk argument of belangrijk</div> <div>↑ ↓</div> <div>zwak argument of minder belangrijk</div> </div>	5 De veiligheid in de groep wordt in hoge mate bepaald door leerkrachtvaardigheden.
	10 Hoe homogener de groep, des te beter de leerprestaties. (Belangrijk thema volgens het team en daarom hoog geplaatst. Men gelooft juist in heterogeniteit)
	2 Ik merk niet zoveel van Passend Onderwijs.
	11 Dankzij Passend Onderwijs worden leerkrachten nog deskundiger.
	7 Door de methodesturing in het onderwijs creëren wij 'buitenbeentjes'.
	6 Liever klassenverkleining dan extra handen.
	1 De reistijd voor een leerling mag niet meer zijn dan een half uur heen en een half uur terug
	8 Ouders hebben geen verstand van onderwijs en daarom kan de school beter bepalen wat een passend onderwijsaanbod is.
	4 Door Passend Onderwijs krijgt de 'gewone' leerling te weinig aandacht.
	3 Veel 'zorg' leerlingen op een school schrikt ouders af – dat is geen goede PR.
	9 Liever arrangementen op aparte leslocaties, dan arrangementen in de reguliere klas.
	12 Aanmelding is een ding: een leerling kan de school veel geld gaan kosten.

Het team werkt preventief met het project 'Sta op tegen pesten' en draagt op die wijze vaardigheden over die van invloed zijn op de veiligheid. Het team vindt het thema homogeen groeperen of heterogeen groeperen van groot belang en daarom staat deze stelling hoog in de rangorde. Het team gelooft in de meerwaarde van heterogeniteit en zo zijn de groepen ook samengesteld. Het team merkt veel van Passend Onderwijs en men heeft een lange traditie om veel zorg te bieden aan leerlingen. Daarom is men ook niet bang voor slechte PR. Het team leert door ervaring en signaleert sneller en beter wat de behoeften van leerlingen zijn. Leerlingen worden besproken in collegiale consultatie. Het team laat in toenemende mate de methoden los om in te kunnen spelen op de verschillen tussen leerlingen, maar men heeft tegelijkertijd behoefte aan houvast. Daarom zijn de leerlijnen op papier gezet, wisselen leerkrachten regelmatig van jaargroep, is er paralleloverleg en wordt gestimuleerd om in doelen te denken en niet in activiteiten op de leerlijn. Het team is wat ambivalent of klassenverkleining beter zal werken dan extra handen in de klas. Een groep van 32 levert veel extra voor- en nawerk op en administratie. Anderzijds is het heel prettig dat de onderwijsassistent aanwezig is op het leerplein.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

- ☒ weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
- ☐ laag
- ☒ gemiddeld
- ☐ hoog
- ☐ matig
- ☐ sterk

toelichting

Het opleidingsniveau van de ouders is over het algemeen gevarieerder dan twee jaar geleden. Het aantal hoog opgeleide ouders wordt verhoudingsgewijs minder. Het betreft hier een langzame verschuiving. Meer leerlingen komen uit de directe omgeving en minder ouders kiezen bewust voor het concept van De Driehoek.

- *thuis taal:*

- ☒ weinig
- ☐ matig
- ☐ sterk

toelichting

Er zijn weinig leerlingen met een allochtone achtergrond. De school signaleert hierin wel een toename. Deze leerlingen hebben dan ook een taalachterstand.

- *culturele achtergrond*

- ☒ weinig
- ☐ matig
- ☐ sterk

toelichting

Er zijn weinig leerlingen met een allochtone achtergrond. De school signaleert hierin wel een toename.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- niveau van leren

- ☐ weinig
☒ matig
☐ sterk

toelichting

De spreiding in de niveaus van leren is vergelijkbaar met het landelijke beeld. Algemeen gesproken zijn er in verhouding meer leerlingen met een hoger leerniveau. Aantal leerlingen met een leerlingen gewicht 0,3 = 2 en met een leerlingen gewicht 1,2 = 1. Daarmee komt het gemiddelde op 1,5%. Landelijk is dit gemiddeld 12,8%.

	<i>aantal op dit moment</i>	
leerlingen waarvoor een ontwikkelingsperspectief is opgesteld	3	
arrangementen Plein013	<i>schooljaar</i> <i>2014-2015</i>	<i>schooljaar</i> <i>2015-2016</i>
leerlingen voor wie Taalhulp ingeschakeld	0	2
leerlingen voor wie Steunpunt Hoogbegaafde II ingeschakeld	1	0
leerlingen verwezen naar Talentklas	1	0

<i>schooljaar</i>	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
aantal zittenblijvers ³	1	5	1	5
verwijzingen sbo ⁴	0	1	0	0
verwijzingen so ⁵ cat 1	0	0	0	0
verwijzingen so cat 2	0	0	0	0
verwijzingen so cat 3	0	0	0	0

³ Inclusief de zittenblijvers in de kleutergroepen.

⁴ sbo= speciaal basisonderwijs

⁵ so=speciaal onderwijs

- *leerstijlen*

☐	weinig
☒	matig
☐	sterk

toelichting

De verschillen in leerstijlen tussen de leerlingen is de afgelopen twee jaar een teamonderwerp geweest. Leerstijlen krijgen een plek in de groepsplannen (visueel, beweging, e.d.). De school werkt veel met zelfstandig werken (taakbrief), coöperatieve werkvormen en samenwerkend leren.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40%)

toelichting

Er wordt in het leertraject van de leerling al veel voorwerk gedaan in de vorm van de groepsplannen. Er is een aanbod voor de plusleerlingen (ook een plusklas) en voor de leerlingen die meer tijd, instructie en herhaling nodig hebben. Bij de samenstelling van de groepen wordt ook gekeken naar de evenredige verdeling van de aantallen zorgleerlingen in een groep.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40 %)

toelichting

De school merkt dat er leerlingen zijn die behoefte hebben aan structuur, voorspelbaarheid, gedragsinstructies en aan rustige werkplekken. Volgens de geïnterviewde ouders heeft de school veel aandacht voor de zorgleerlingen. De school neemt veel initiatief bij het betrekken van de ouders en externe hulpverleners. De leerkrachten bieden een goed niveau van de basisondersteuning, waardoor leerlingen met speciale behoeften niet meteen opvallen. De overgang naar het VO is soms problematisch gebleken, omdat het VO minder lijkt ingesteld op behoeften van leerlingen. De medeleerlingen accepteren snel het 'anders zijn' van hun klasgenoot.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
overdragen van kennis	☐	☐	☒	☐	zelf ontdekken
kennis verwerven	☐	☒	☐	☐	werken met kennis
klassikaal leren	☐	☐	☒	☐	individueel en groepjes-leren
sturing van het leren door de leerkracht	☐	☒	☐	☐	leerlingen sturen eigen leren
alle leerlingen op basisoniveau brengen	☐	☒	☐	☐	het maximale uit elke leerling halen
leerstof bepaalt leerweg	☐	☒	☐	☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☒	☐	☐	nadruk op vrije opdrachten
gelijke normering prestaties	☐	☒	☐	☐	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
beoordeling door leerkracht	☐	☒	☐	☐	zelfbeoordeling door leerling
evaluatie onderwijs door leerkracht	☒	☐	☐	☐	evaluatie samen met leerlingen

toelichting

De school wil meer aandacht geven aan het zelf ontdekkend leren van leerlingen. Hiervoor is een nieuwe rekenmethode aangeschaft 'Wizwijs'. Ook is er een teamscholing geweest met betrekking tot 21st Century Skills. Dit is dus in ontwikkeling en er zijn op dit vlak momenteel nog verschillen tussen leerkrachten, zoals bleek tijdens de lesobservaties. De school wil minder het klassikaal leren gebruiken en het team werkt nu ook al meer met coöperatieve werkvormen. Ook hier geldt dat er verschillen tussen leerkrachten zijn. Men is erop gericht de zwakkere leerlingen zo veel mogelijk mee te nemen met het basisoniveau. Het maximale uit de leerling halen is eenvoudiger te bereiken voor de plusleerlingen. De leerlijnen zijn de leidraad en de methoden worden daar aanvullend op gebruikt. Het team heeft steeds sterker de behoeften van de leerlingen in beeld, zodat vaker op maat kan worden gewerkt. Vrijere opdrachten komen vooral in beeld in het kader van de 21st Century Skills. Er wordt gebruik gemaakt van Cito met groepsoverzichten en vaardigheidsscores. Zowel de leerkracht als de leerlingen beoordelen. Leerlingen worden d.m.v. de WMK gevraagd naar hun tevredenheid. Er worden kindgesprekken gehouden voor de groepen 5 t/m 8 waarbij er doelen worden gesteld per week in de taakbrief. De bedoeling is om nog vaker de methode los te laten en ruimte voor eigen keuzes voor de leerlingen in te bouwen. Dit is in ontwikkeling en nog een zoekproces.

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☐ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen (zoals de plusklas)
- ☒ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Toelichting

Bewust wordt de RT binnen de groepen georganiseerd. Bij kindgesprekken, of bij specifieke training van een vaardigheid kan het passend zijn om dit buiten de groep te doen. Bij de diverse groepsvormen wordt de onderwijsassistent ingezet en stagiaires. Leerlingen uit de bovenbouw verzorgen het flitslezen met leerlingen uit de groepen 3-4. Door de hele school wordt er gedifferentieerd op instructie. Ook wordt er gewerkt met een taakbrief en agenda's voor zelfstandige

verwerking. Leerlingen kunnen zelf ook aangeven of ze voor een bepaalde opdracht extra instructie willen. Binnen het leerstofjaarklassensysteem wordt er naar mogelijkheden gezocht om het aanbod aan te passen aan de behoeften van de leerlingen. De groepsplannen zijn de basis. In de taakbrieven komen de individuele verschillen tot uiting. Er is dan bijvoorbeeld sprake van compacten, verrijken, Spaans, versnellen of verlengen en individuele leerlijnen voor leerlingen met een beschreven ontwikkelingsperspectief (OPP). De leerlijnen zijn beschreven (b.v. spelling) waardoor de standaardlesmethoden niet strikt gehanteerd hoeven te worden door de leerkrachten.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☐ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☒ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Toelichting

Het schoolteam differentieert incidenteel op leerstijlen, als een leerling opvalt op een bepaalde leerstijl, zoals beelddenkers en doeners. Het schoolteam heeft hiermee een begin gemaakt en is een speerpunt in het jaarplan. Men werkt daarvoor met pedagogische groepsoverzichten om de leer -en werkstijlen van kinderen in beeld te brengen. Dit is vooralsnog nog niet gebaseerd op een onderliggend theoretisch model. Voor de keuzemiddag is het concept van de meervoudige intelligentie gebruikt en dat bracht de leerkrachten meteen op nieuwe invullingen.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

De groepen zijn gemiddeld 25 groot. Bij de groepsindeling wordt rekening gehouden met de behoeften van leerlingen en de sociaal emotionele ontwikkeling. Zoals gezegd werkt de school met twee leerjaren in één groep om heterogeniteit te creëren. Ook de tafelgroepen in de klas zijn gemengd, zodat leerlingen van elkaar kunnen leren. Soms wordt een heel leerjaar bij elkaar gebracht voor instructie, soms worden er subgroepen gemaakt en soms nog andere groepsvormen. Op het leerplein in de onderwijsassistent aanwezig voor begeleiding.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis):

80% - 90%

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen:

70% -80%

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen:

90%

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling:

90%

Toelichting

De leerlijnen zijn over het algemeen bekend bij de leerkrachten, zeker voor de eigen twee leerjaren. De school zet bewust in op de kennis van de leerlijnen, bijvoorbeeld in het paralleloverleg. Er is altijd wel sprake van wisseling tussen de leerkrachten en leerjaren, waardoor er inwerktijd nodig is. Bovendien is er een nieuwe rekenmethode aangeschaft en ook dat vraagt inwerktijd. Vorig jaar zijn de leerkrachtcompetenties in beeld gebracht door de schoolleiding en de leerkrachten zelf. Daaruit kwam het beeld naar voren dat op het didactisch functioneren er meer ervaren leerkrachten zijn dan excellente leerkrachten. Alle leerkrachten zijn didactisch vaardig, maar de ene leerkracht heeft daarbij meer ondersteuning nodig dan de andere. Op het gebied van het pedagogisch functioneren is er sprake van meer excellente leerkrachten dan ervaren leerkrachten. Het voeren van kindgesprekken leidt steeds vaker tot een aanpassing van het aanbod, de wijze van aanbidding, of de verwerking.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☐ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☒ teamaanpak

toelichting

De geïnterviewde ouders herkennen een sterk pedagogisch klimaat. Het team is gericht op het verzorgen van de juiste ondersteuning en voert daartoe differentiatie door.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☐ niet of nauwelijks
- ☐ soms
- ☒ vaak

toelichting

Volgens de geïnterviewde ouders neemt de school vaak het initiatief voor contact en zijn laagdrempelig en open. Zo zijn de ouders uitgebreid geïnformeerd over de invoering van de nieuwe rekenmethode en werd het niveauverschil uitgelegd met de oude methode. Ouderavonden met meer algemene thema's worden minder goed bezocht. Ook zijn niet alle ouders evenveel betrokken bij het eigen kind op de school.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

Beschrijving teamexpertise

Er is een teamscholing 21th Century Skills en coöperatieve werkvormen geweest. De bedoeling hiervan is om het onderwijs eigentijds in te richten, waarbij het samen leren centraal staat en er minder sprake is van frontaal klassikaal onderwijs. De nieuwbouw van de school is in de ontwerpfase hier al op ingericht met leerpleinen, grote schuifdeuren en podium. De trend van het loslaten van de methoden zet zich door.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - **in** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*
Te gebruiken afkortingen voor functionarissen:
(Lkr. = leerkracht, Vlkr. = vakleerkracht, OA = onderwijsassistent, RT = remedial teacher, AB = ambulante begeleider, OU = ouder/verzorger, LIO = leerkracht in opleiding, ST = stagiaire)

Groep	Functionaris(sen)	Aantal uren per week	Aantal betrokken lln.
1-2	ST	16	36
3-4, 5-6	OA	40	122
7-8	ST	16	71
7-8	Vlkr Spaans	2	14
3 t/m 6	Vlkr Schaken	2	19
	Dyslexiebehandelaar	2	3
	Consulent Plein013	7	groepen 1 t/m 8

- **buiten** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

OA is werkzaam op het leerplein t.b.v. de kinderen in de groepen 3 t/m 6. Zij ondersteunt de leerlingen bij het zelfstandig werken en in groep 3-4 neemt zij groep 3 apart om de leerkracht de gelegenheid te geven met groep 4 te werken. Daarnaast verzorgt de OA de Plusklas voor begaafde leerlingen, onder supervisie van IB.

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Aangepaste leerlijnen:

- ☒ alternatieve methodes, nl. Maatwerk, Zelfstandig Spellen, Met sprongen vooruit, Taal in blokjes
- ☒ gericht op zelfredzaamheid, nl. Stippetappen, Kaat Timmerman
- ☒ met een lager tempo, veel herhalen, nl. Maatwerk
- ☒ die (veel/snel) lezen vermijden, nl. Sprinty, Kurzweil

☒ gericht op visuele informatieverwerking, nl. Ik leer anders

☒ uitgaand van sterk eigen probleemoplossend vermogen, nl. Vooruit, Somplextra

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

☒ methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. Leefstijl, Meidenvenijn, Sta op tegen pesten

☒ uitdaging tot alertheid en activiteit, nl. Energizers

☒ begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving),
nl. Babbelspel, Kikker be cool

☒ anders, nl. Praat en teken, foto interview, Kids Skills, Mission Possible

Aanpassingsvermogen aan kindspecifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

Aanwezige materialen (zoals zitballen, 'sissel'-kussens voor hyperactieve kinderen, fysiotherapeutische materialen voor revaliderende kinderen, basis verpleegmaterialen voor langdurig zieke kinderen, MRT-materialen⁶ aangepast schrijfmateriaal, aangepast meubilair)

Opvouwbaar stilwerkplekken, wiebelkussens, wigkussens, koptelefoons, aangepast schrijfmateriaal, tangle toys, oefenkoffer fijne motoriek, schriften met aangepaste liniering, whisperphone

⁶ MRT=motorische remedial teaching

- Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

- ☒ handenarbeidlokaal / atelier / technieklokaal
- ☒ anders, nl leerpleinen om te kunnen werken volgens onze visie, voldoende ruimte voor creatieve vorming, spel en lezen
- ☒ keuken (voor leerlingen)
- ☒ anders, nl samenwerking met bioboerderij vlakbij de school, kinderen gaan daar werken, ontdekken en leren.

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

- ☒ rolstoeltoegankelijkheid
- ☒ extra grootte van de lokalen, gangen en speel/gymruimten
- ☒ speel-/gymlokaal

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

- ☒ time-out ruimte⁷

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
Nee	Ja	visuele beperkingen
Nee	Ja	auditieve beperkingen
Nee	Ja	spraak/taal belemmeringen
Ja	Ja	cognitieve beperkingen
Nee	Ja	motorische beperkingen
Nee	Ja	beperkingen door langdurige ziekte
Nee	Ja	Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
Nee	Ja	ADHD
Nee	Ja	dyslexie
Nee	Ja	overige psychiatrische aandoeningen
Nee	Ja	gedragsproblemen
Nee	Ja	onderwijsachterstanden andere culturen

⁷ Het kan zijn dat de ruimte nog niet als zodanig is ingericht, maar wel eenvoudig om te vormen.

toelichting

Expertise op specifieke gebieden is niet binnen school aanwezig, maar makkelijk buiten school te halen. Geïntegreerd in de teamaanpak en geïnternaliseerd in het handelen van alle medewerkers is aanwezig:

- ☒ Kennis over opvattingen en aanpakken in de onderwijszorg (handelingsgericht werken, werken met leerlijnen, onderwijsconcepten gebaseerd op onderwijsbehoeften van leerlingen zoals coöperatief leren)
- ☒ Kennis over onderwijszorgvoorzieningen rond de school en in de regio
- ☒ Een teamaanpak op gedrag (afspraken op papier en werkend in de praktijk)
- ☒ Competenties om ouders als partner te betrekken bij de onderwijszorg voor hun kind
- ☒ Vormgeven van onderwijs volgens de principes van 21^e eeuwse leren

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW				x
Bureau Jeugdzorg			x	
GGD				x
GGZ		x		
MEE			x	
(Kinder)ziekenhuis		x		
Revalidatiekliniek		x		
Justitiële inrichting	x			
Gemeente brede school				x
Gemeente VVE				x
Gemeente ketenzorg				x
Samenzorgteam				x
Dyslexie behandelaars				x
Externe RT-ers				x

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*
Het eigenaarschap voor de onderwijsondersteuning ligt bij de groepsleerkracht. Hij/zij signaleert, voert gesprekken met de ouders en leerlingen en regelt werkoverleg met de parallelgroepen. Als dit niet leidt tot oplossingen, komt de IB-er in beeld die begeleiding en/of ondersteuning van de leerkracht kan bieden. Soms komt het eerste signaal van een ander (zoals de consultant of de ouders). In het ondersteuningsplan zijn vier ondersteuningsniveaus beschreven met behulp van stroomschema's.
- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*
De IB-er ondersteunt en coördineert de analyse en aanpak van ondersteuningsvragen van leerlingen. Ook kan dit betrekking hebben op vakinhoudelijke vragen, leerlijnen, kennis omtrent orthobeelden en dergelijke. De IB volgt de werking van de groepsplannen, maakt analyses van de toetsresultaten op groeps- en schoolniveau en bezoekt de lessen. Daarnaast zijn er vele overlegvormen met het zorgteam, collega's en de ouders.
- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*
De school maakt gebruik van het Cito-LOVS en SCOL voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. De onderbouw maakt gebruik van het ontwikkelingsvolgmodel van D. Memelink. Esis wordt gebruikt voor de bovenschoolse rapportages.
- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*
Er zijn twee groepsplannen per jaar voor de grote lijnen en beschrijving van de subgroepen, met weekrooster en attendering. Drie maal per jaar zijn er groepsbesprekingen naar aanleiding van de groepsplannen. Ongeveer zes maal per jaar zijn er leerlingenbesprekingen in het zorgteam. Afhankelijk van de vraagstelling kan dit zorgteam samengesteld worden uit SMW, GGD, de orthopedagoog, de pedagogisch manager van de kinderopvang, de leerkracht, de ouders en de JOOB (Jeugd Ouder Opvoed Begeleider). Deze is de schakel vanuit de gemeente tussen onderwijs en zorg.
- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*
De school werkt met een protocol voor dyslexie (verklaring en behandeling) en gebruikt diagnostische toetsen en extern onderzoek voor dyscalculie. Op bovenschools niveau is er een protocol voor medische handelingen.
- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

Ouders hebben veel contact met de leerkrachten via de mail. Ook is er tijdens de inloop 's morgens gelegenheid elkaar te ontmoeten. Volgens de aanwezige ouder bij het interview ervaren de ouders de school over het algemeen als laagdrempelig. De betrokkenheid van de ouders bij de school is verschillend: over het eigen kind is er veel betrokkenheid, over de eigen groep is het wisselend en over groepsoverstijgende zaken kan de animo gering zijn. De

school wil de ouders zien als partners om de onderwijsbehoeften van de leerling te bepalen en ouders wordt gevraagd hun ervaringsdeskundigheid met betrekking tot hun kind met de school te delen. De school stelt vervolgens een handelingsplan of OPP op en legt dit voor aan de ouders.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Er bestaat een IB-overleg en de contacten tussen de IB-ers onderling zijn goed. Er is overleg tussen de schooldirecteuren en de managers Kindopvang in de context van het realiseren van Kindcentra op alle locaties in Hilvarenbeek.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

De frequentie wisselt per school. Soms is er overleg bij een BAO – BAO overgang bij voorkeur op basis van de behoeften van de leerling.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

Er is overleg in verband met de arrangementen en overleg met de consulent, NT2, Talentexpert en deelname aan verscheidenen netwerken.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Er is overleg in het kader van het Kindcentrum met de Kindopvang en BSO betreffende het werkplan. Er is een VO-overleg en de leerkracht van groep 8 verzorgt de warme overdracht.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Voorheen was er contact met de SBO's, maar dat is nu veel minder door het wegvallen van de PAB. De inzet van de consulent richt zich vooral op het zorgteam, de groepsplannen en het meedenken naar aanleiding van observaties. Er zijn geen S(B)O verwijzingen geweest en de school heeft die gelden ingezet voor onder andere dyslexiebehandeling voor leerlingen die 'uitbehandeld' zijn.

Afsluitende opmerkingen:

De school is geconfronteerd met een snelle wisseling van de consulent door Plein013, Dit is geschied zonder overleg met de school en hierover is de school ontevreden. De constructie met consulenten is op zich een goede, ook als een soort makelaarsfunctie in de SO-netwerken. Het is prettig voor de IB-er dat er iemand vanuit een externe functie meekijkt.